

CUMHURİYET, DEMOKRASİ, İNSAN HAKLARI PANELİ

Değerli Konuklar ve Değerli Meslektaşlarım...

Sözlerime Mustafa Kemal ile başlamak istiyorum. Mustafa Kemal, Türkiye Cumhuriyeti'ni iki eksen üzerine kurmuştu Birisi Çağdaş uygarlık diğeri Cumhuriyet ve Demokrasi. Çağdaş uygarlık eksenine oturmak için, dinci uygarlığın terk edilmesi gerekiyordu. Cumhuriyet ve Demokrasi eksenine oturmak için de teokratik monarşi, faşizm ve komünizm reddedilmişti. Bugün bu iki eksenin planlı bir biçimde yıpratıldığına ve eksenlerinden kaydırıldığına tanık olmaktadır.

Bu salt basit bir siyasi iktidar etkilemesi de değildir. Sovyetler Birliğinin yıkılmasından sonra dünyada tek bir süper güç kalmış ve bu süper güç kendisini hem dünyanın jandarması ve hem de uygarlığın temsilcisi saymıştır. Ve bu süper güç ABD kendine göre bize bir demokrasi biçimi seçmiştir. Laik demokratik bir yapıya sahip olmamıza karşın ısrarla bize ılımlı islam elbisesi giydirilmek istenmektedir. Büyük Ortadoğu Projesi diye adlandırılan projenin temeli de budur. Batı'daki Uygarlığın ve İnsan Haklarının temeli "Laiklik" iken, Ülkemiz için "Dincilik" demokrasi adına savunulmaya başlanmıştır. Türkiye'nin artık bu durumlar karşısında yerinin Avrupa Birliği olması gerekirken Avrupa Birliği de içte zaman zaman ABD ile ve onun çıkarları ile çatışsa da dışta ABD uygulamalarını destekler görülmüştür. Ülkemizde bu temelde başlayan ve büyük ölçüde din öğesinin kullanılması ile oluşan siyasi iktidar ile dış dinamikler bu savrulmuş sürecinde birlikte olmuşlardır. Türkiye kuruluş felsefesinden hızla uzaklaşmaya başlamış deyim yerinde ise Türkiye'nin Fotoğrafı değişmiştir.

Bugün Atatürk ve ilkelerini savunanlar bilinen bir dava sürecinde yargılanmaktadırlar. Bu ve benzeri bir çok olayda demokrasinin olmazsa olmaz ilkelerinden "Hukukun Üstünlüğü", "Yargı Bağımsızlığı" ve "Hukuk Devleti" ilkeleri hiçe sayılmaktadır.

Bilindiği gibi Yargıçlar her yerde ve ülkemizde de kararlarıyla konuşurlar. Ancak geçtiğimiz gün basında yer alan fotoğraflardan özel yetkili bir mahkemenin yargıçlarının o soruşturmayı yöneten polislerle, savcılarla birlikte bir tekne gezisinde ve iftar yemeğinde birlikte olduklarını tüm kamuoyu gördü. Üstelik bu yemekten sonraki 3 ya da 4 gün sonra bir dalga olarak yapılan operasyonla bir çok şüpheli mahkeme önüne çıkarılmış ve bu ortak yemek yiyen yargıçlar tarafından tutuklanmıştı. Bu durum bir çok sanık ve vekillerince itiraza konu yapıldı.

Yargıç karar verirken salt adaleti aramak zorundadır. Yargıç tek başına kendisini devleti ya da SİYASİ İKTİDARI korumak ve kollamakla yükümlü değildir ve de kendisini devletin memuru olarak göremez. Yargıç herkese karşı tarafsız hatta kendi inanç ve düşüncelerine karşı da tarafsız olmalıdır. Yargıç asla siyasi iktidarın görüşüne ve resmi eğilimlere üstünlük tanıyamaz ya da "devletin yüksek yararlarını" koruma misyonunu üstlenemez. Aksine tutum ve davranışlar yargıcın öznel (sübjektif) tarafsızlığını ortadan kaldırır ve bu durumda artık tarafsız yargıdan değil taraflı yargıdan, dolayısıyla "siyasal yargı"dan söz edilir. "Siyasal yargı"dan söz edilmesi için mahkemelerin açıkça siyasi otoritenin emri doğrultusunda davranmaları da koşul değildir. Bir mahkeme kararını verirken, hukuku ve adaleti değil, egemen ya da resmi ideolojiyi ya siyasi iktidarı referans alıyorsa ortada "siyasal yargı" olarak nitelenebilecek bir durum var demektir.

Çağımızda temel hak ve özgürlüklerin yanı sıra "insan hakları" konusunda da önemli gelişmeler olmuştur. Ama hemen belirtmeliyim. Batıda temel hak ve özgürlüklerin "**birey**" yönü ağır basmış "**toplumsal haklar**" ya da örgütlülük total kalmıştır. Ülkemizdeki toplallığın derecesi ise daha vahimdir. Demokrasimiz yürüyemez olmuştur. Sendika kurma,

Toplu sözleşme hakkı, Gösteri ve yürüyüş yapma hakları yeterli önemi görmemiş ve gelişmemiştir. Bunlarda batının da büyük katkısı bulunmaktadır.

İnsan Haklarının ne olduğu ve nasıl bir gelişim gösterdiği konusunda sizlere akademik bilgiler vermeyeceğim. Ancak İnsan Hakları Mahkemesinde aleyhinde en çok dava açılan ülkenin TÜRKİYE olduğunu da hatırlatmak istiyorum. Bunda iki temel neden bulunmaktadır. Birincisi gerçekten ülkemizdeki henüz Avrupa İnsan hakları Sözleşmesinde imzacı devletlere taahhüt ettiğimiz ölçüde insan haklarına saygılı bir devlet ve işleyiş sağlanamamış olması ikincisi de AİHM'in işlevi konusunda yeterli bilgiye sahip olmamamızdır. Kimi başvurular AİHM bir Temyiz mahkemesi sanılarak yapılmaktadır. AİHM bir temyiz mahkemesi değildir. Orada salt AİHS ile güvence altına alınan hakların ihlali durumunda davalar açılabilir. Bu haklar Yaşam Hakkı, Mülkiyet Hakkı, Özgürlük Hakkı, Adil Yargılanma Hakkıdır.

Bugün Türkiye'de iki kutsal kavram üzerinde oyunlar oynanmaktadır. Bu kavramlardan İlki "**demokrasi**", ikincisi ise "**insan hakları**"dır. Cumhuriyeti yıkmaya, ya da rejimi değiştirmeye yönelik her karanlık amaç, bu iki kavramın gölgesinde sürdürülmektedir.

Nitekim, geçtiğimiz hafta yapılan AB Brüksel Zirvesi Sonuç Bildirgesinde Türkiye başlıklı " BAŞKANLIK FİKİRLERİ " MADDE 23 'demüzakerelerin yalnız Türkiye ile değil diğer devletlerle de yapılabileceğini..... müzakereler esnasında Türkiye birkaç devlete bölünürse veya Güneydoğu Bölgesinde bir " Kürt Devleti " kurulursa, yeni bir karara gerek olmaksızın onlarla da müzakereler yapılacaktır denilmektedir. Bu da ülkemiz üzerinde oynanmak istenen oyunları ve niyetleri açıkça göstermektedir.

İstanbul Barosu olarak tehlikelerin farkında ve bilincindeyiz. Yönetimde olduğumuz süreçte de bu konularda duyarlı olmayı sürdürdük ve görevimizi yapmaktan asla kaçınmadık.

Bir kaç söz de PKK'nın sınır kapılarından teslim olma törenlerine değinmek istiyorum. Kim kime teslim olmakta anlamış değiliz. Gelenlerin bir teslim olma görüntüsü çizmediği kesin. Peki nedir bu teslim olma diye adlandırılan törenlerin ardındaki gerçek. Siyasi iktidar *bunu* kamuoyu ile paylaşmıyor. TBMM toplantısı yapalım diyor ama "gizli", Afra muhalefetle görüşelim diyor ama "gizli"... Nedir bu gizlilik ve nereye değin sürecek...

Değerli konuklar ve değerli meslektaşlarım... Bir açış konuşmasında daha fazla zamanınızı almak istemiyorum. Değerli konuşmacılar bu sorunların altını daha kalın çizgilerle çizecek ve bizleri aydınlatacaktır.

Panelin başarılı geçmesini diliyorum... Saygılarımla. (20 Ekim 2009)

Av. Muammer AYDIN
İstanbul Barosu Başkanı